



ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОШ „МИХАИЛО МЛАДЕНОВИЋ СЕЉА“, ДУДОВИЦА
за период од 2022/23. до 2025/26. школске године

Општи део

Програм се изводи на српском језику

Увод

Назив школе: *Основна школа "Михаило Младеновић Селја" Дудовица*

Место и адреса: *Дудовица ул. Др Воје Даниловића број 17*

Општина: *Лазаревац*

Тел/факс: *8187-011/8186-280*

Е-mail: osdudovica@gmail.com, os-mihailo-mladenovic-selja.cibutkovica@schools.gov.rs

WWW: osdudovica.edu.rs

Основна школа "Михаило Младеновић Селја" има 3 издвојена одељења тј. 3 подручне школе:

- *Жупањаци*, тел: 011/8186-202
- *Ћибутковица*, тел: 011/8186-252
- *Брајковаци*, тел: 011/8199-000

Директор

Зора Тајић, тел: 011/8187-011

Педагог

Оливера Којић, тел: 011/8187-011

Секретар

Звездана Станојевић, тел: 011/8186-280

СТРУЧНИ АКТИВ ЗА ШКОЛСКО РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ

Драгана Ђурђевић, професор разредне наставе, руководилац Тима

Јованка Мићовић, професор разредне наставе

Сузана Алексић, наставник хемије

Јасмина Веселиновић, професор разредне наставе

Наташа Стефановић, професор разредне наставе

Јелена Пакић, професор разредне наставе

Драгиша Бојанић, професор технике и технологије

Представник Ученичког парламента

Представник Савета родитеља

СПЕЦИФИЧНОСТИ НАШЕ ШКОЛЕ

Основна школа "Михаило Младеновић Сеља" је међу најстаријим школама у општини Лазаревац..

Насеље Дудовица, у коме се школа налази удаљено је 15 км јужно од центра општине, града Лазаревца.

Специфичан географски положај чини је најближом за многе ученике са територије чак три општине, Лазаревца, Лајковца и Љига.

Школа је инфраструктурно одлично повезана са Лазаревцом, а сви наши ученици, обзиром да су већина њих путници имају обезбеђен превоз захваљујући Градској општини Лазаревац и ДП "Ластра" из Лазаревца.

Један од великих проблема је недостатак здраве пијаће воде, па су наши ученици принуђени да носе или купују флаширану воду.

Ресурси школе

Наставни кадар

Кадровска структура наставног особља омогућава квалитетну реализацију образовно-васпитног процеса. У школи је запослено 32 наставника, од чега 9 наставника у разредној настави и 2 наставника у продуженом боравку, 1 стручног сарадника (педагог школе). Поред наставника и стручних сарадника у школи раде: директор школе, секретар, рачунопологач, домар, ложач и 10 помоћних радника

Ученици

Школа у школској 2022/23. години има 247 ученика који су распоређени у 16 одељења, 8 одељења млађих разреда (I циклус- од којих су 4 „чиста“- некомбинована одељења, 3 комбинована одељења од по 2 разреда и 1 комбиновано одељење састављено од 3 разреда), и 8 одељења старијих разреда (II циклус).

КРАТАК ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Трагом сачуваних докумената утврђено је да је на нашем школском подручју прво почела са радом основна школа у селу Чибутковица далеке 1851.године која је имала само 7 ђака, које је подучавао учитељ Урош Костић.

Та школа наставила је са радом до наших дана са јединим прекидом школске 1853/1854.године када није радила због недостатка „ђулади за гимнастику”.

Девет година касније почела је са радом школа у Брајковцу, затим 1933. у Барзиловици, па у Жупањцу.

Централна школа у Дудовици основана је 1956. а због недостатка простора настава се одвијала у више зграда које су биле у просторијама месне заједнице у Дудовици и приватном власништву у Чибитковици.

Данашња школска зграда изграђена је 1968. а настава се у њој одвија од 1969. године.

Школа је позната по цвећу засађеном у школском дворишту, и по парку у којем доминирају борови и за чији изглед и одржавање школа добија награде и признања.

Екологија је постала саставни део живота и рада наше школе. Сваки кутак је искоришћен и у њега усађен живот.

Обзиром да се ради о дворишту велике површине, у његовом уређењу несебично учествују сви: и теткице и домари и наставници и ученици али и директорка. Сви они добровољно веома често остају са ученицима до касних вечерњих сати на пословима уређивања дворишта и одржавања цветних засада.

Школски парк је због своје лепоте омиљено је шеталиште мештана Дудовице и околних села.

У школи је због тога заживео и пилот пројекат „Једносменски рад“ чије су области деловања: Пољопривреда-гајење воћа и украсног биља, промоција науке и рециклажа.

Двориште красе дрвене скулптуре, а холове школе уметничке слике дела многих уметника учесника ликовне колоније „Браство -јединство” која је у нашој школи радила сваког лета од 1975. до 1985. у знак сећања на „шести транспорт словеначких исељеника 1941. у Србију”.

Словенце који су са породицама по немачком наређењу протерани из околине Марибора и Цеља прихватила су многа домаћинства у Дудовици и околини.

Поред матичне школе у Дудовици , настава се сада изводи и у три подручна одељења.



зграда матичне школе



издвојено одељење Жупањац



**издвојено одељење
Чибутковица**



издвојено одељење Брајковац

Полазне основе рада

Школски програм израђен је на основу важеће законске документације:

- Закон о основама система образовања и васпитања, Службени гласник РС, 88/2017, 27/2018, 10/2019 – др. закони);
- Закон о основном образовању и васпитању, Службени гласник РС, 55/2013, 101/2017, 27/2018, 10/2019 – др. закони;
- Закон о предшколском образовању и васпитању, Службени гласник РС, 101/201795/2018, 10/2019 – др. закони;
- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања Службени гласник РС – Просветни гласник, 11/2019;
- Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

Службени гласник РС – Просветни гласник, 11/2019;

– Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику, Службени гласник РС – Просветни гласник, 63/2010;

– Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 10/2017, 12/2018, 15/2018, 1/2019;

– Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 16/2018, 3/2019;

– Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011 – др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 12/2018;

– Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за 5. разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 6/2007, 2/2010, 7/2010 – др. правилник, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017 И 9/2017, 12/2018;

– Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 15/2018, 18/2018, 3/2019;

– Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 6/2009, 3/2011 – др. правилник, 8/2013, 11/2016, 12/2018, 3/2019, 12/2019;

– Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања, Службени гласник РС – Просветни гласник, 2/2010, 3/2011 – др. правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017, 12/2018, 10/2019;

– Правилници о наставном плану и програму Грађанско васпитање, Службени гласник РС – Просветни гласник, 5/2001, 8/2003, 10/2003, 20/2004, 15/2005, 7/2007, 6/2008;

– Правилник о наставном плану и програму Верска настава, Службени гласник РС – Просветни гласник, 9/2005, 23/2004, 7/2008, 9/2005, 5/2001, 2/2008, 23/2004;

– Правилник о општим основама школског програма, Службени гласник РС – Просветни гласник, 5/2004;

– Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи, Службени гласник РС, 30/2019;

– Правилник о вредновању рада установе, Службени гласник РС – Просветни гласник, 10/2019;

– Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање, Службени гласник РС – Просветни гласник, 74/2018;

1. Циљеви школског програма

1. Обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
2. Обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3. Шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;

4. Развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5. Развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6. Континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7. Развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8. Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9. Развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
10. Развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11. Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12. Развијање позитивних људских вредности;
13. Развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
14. Развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15. Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
16. Развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
17. Повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18. Повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. Исходи

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;

- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити оспособљени за самостално учење;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;
- 11) умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;

3. Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција.

4. Начела на којима је програм утемељен:

1. усмерености на процесе и исходе учења;
2. заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3. уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4. хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5. поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6. заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7. уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8. развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
9. коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10. уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

5. 6. Планови и програми обавезних предмета, изборних програма и слободних наставних активности

НАПОМЕНА: *Планови и програми наставе и учења обавезних предмета, изборних програма, слободних наставних активности, допунске и додатне наставе, са начинима и поступцима за њихово остваривање, разврстани су по разредима.*

Поједини делови школског програма иновираће се у току његовог остваривања.

7. Програм културних активности школе

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август - септембар	Учествовање у приредби	-одабир ученика и пригодних текстова -организовање -координирање	тимски рад	-пружање подршке ученицима и родитељима -добродошлица
Обележавање Дана Школе	септембар	Приредба	-припремање -усмеравање активности -презентовање садржаја	тимски рад	-неговање поштовања према лику и делу Михаила Младеновића
Обележавање Дечје недеље	октобар	Учествовање у конкурсима, изложбама	-координирање -усмеравање активности	тимски рад	-развијање хуманих осећања
Обележавање државних празника који се славе (21.октобар, 8.новембар, 11.новембар, 27.јануар, 17.фебруар, 22.април, 9.мај, 28.јун)	прво и друго полугодиште	Прављење паноя, организовање изложби, писање реферата	-задуживање ученика -усмеравање активности -презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстративни истраживачки	-указивање на значај културних и националних вредности
Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурс, израда паноя	-израда сценарија за приредбу - одабир ликовних и литерарних радова за јавну публикацију	тимски рад	-указивање на значај и дело Светог Саве -обележавање школске славе
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	-координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истраживачки	-указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонца породице
Обележавање Васкрса	април	Украшавање, фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	-усмеравање активности ученика	тимски рад	-очување традиције -развијање креативности
Посете позоришту, музеју, архиву, галерији	прво и друго полугодиште	Посете ученика, презентовање	-координисање	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања

8. Програм школског спорта и спортских активности

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
Турнири поводом Дана школе	Турнир у малом фудбалу, кошарци, одбојци	ученици, наставници, родитељи, месне заједнице, бивши ученици	септембар
Крос	„Трка за срећније детињство“ учешће ученика, учитеља, наставника физичког васпитања,	ученици, наставници, учитељи, Црвени крст Лазаревац, Спортски савез Лазаревац, волонтери	септембар-октобар
Стони тенис	Школски турнир и избор представника за учешће на општинском такмичењу	ученици, наставници физичког и здравственог васпитања	септембар
Рукомет	Турнир у уличном рукомету, турнир и избор екипе за општинско такмичење	ученици, физичког и здравственог васпитања, представници ОРК Колубара, Лазаревац, Спортски савез Лазареваца	септембар-октобар
Одбојка	Учествовање у општинској лиги основних школа, општинско такмичење основних школа	Ученици, наставници физичког и здравственог васпитања, ОО клуб Колубара Лазаревац, Спортски савез Лазареваца	октобар-мај октобар
Кошарка	Школски турнир и одабир ученика за учешће на општинском такмичењу	Ученици, физичког и здравственог васпитања, Спортски савез Лазареваца	новембар-фебруар
Мали фудбал	Школски турнир и избор ученика на општинском такмичењу	ученици старијих разреда, физичког и здравственог васпитања, Спортски савез Лазареваца	фебруар
Атлетика	Школско такмичење у дисциплинама и избор ученика за учешће на општинском такмичењу	ученици старијих разреда, физичког и здравственог васпитања, Спортски савез Лазареваца	април
Крос РТСа	Школски крос од првог до осмог разреда	Ученици, физичког и здравственог васпитања, Спортски савез Лазареваца, представници РТСа	април

9. Програм заштите деце/ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Општи принципи на којима је заснован Програм, који уједно представљају и оквир за деловање, јесу:

- право на живот, опстанак и развој;
- најбољи интерес детета;
- недискриминација и
- учешће деце.

Специфични циљеви у превенцији:

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
2. Укључивање свих интересних група (ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директорка, родитељи/други законски заступници, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, реаговања у случају дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и информисање свих укључених у живот и рад школе о томе;
5. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног кадра, ученика, родитеља/других законских заступника и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама дискриминације и насиља;
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима дискриминације и насиља;
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости дискриминације и насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
4. Ублажавање и отклањање последица дискриминације и насиља и реинтеграција ученика у заједницу вршњака и живот установе;
5. Саветодавни рад са ученицима који трпе дискриминацију и насиље, врше дискриминацију и насиље или су посматрачи дискриминације и насиља.

Активности	Очекивани резултати	Време реализације	Носиоци активности	Начин реализације
Формирање Тима, избор координатора и усвајање плана рада Тима	- формиран Тим, изабран координатор, усвојен план рада	- септембар	- директор, чланови Тима	- организовање састанка
Информисање запослених, родитеља и ученика о изменама и допунама „Правилника о протоколу	- сви запослени, родитељи и ученици су упознати са новим законским регулативама, правима и	- септембар	- координатор Тима, координатор Ученичког парламента	- на седници Наставничког већа, састанцима Савета родитеља и Ученичког парламента

поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање“	обавезама			
Израда плана активности у циљу промоције позитивних вредности	- израђен план образовних, спортских и забавних активности које промовишу позитивне вредности	септембар	- чланови Тима - предметни наставници и одељењске старешине	- записник Тима
спровођење програма „Учионица добре воље“ и „Чувари осмеха“ у одељењима I-IV разреда	- развијене социоемоционалне вештине	у континуитету током године	- учитељи у сарадњи са стручном службом	- радионице на ЧОС-у
формирање кутка Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања на сајту школе	- укључивање родитеља у превентивне активности школе, пружање увида у материјале који су релевантни	октобар	- чланови Тима у сарадњи са наставником информатике задуженим за одржавање сајта школе	- постављање корисних материјала и линкова за родитеље и ученике
упознавање ученика V разреда са нивоима насиља	- ученици уочавају шта је насиље и разликују његове нивое	-октобар	- одељењске стрешине у сарадњи са стручном службом	- радионице на ЧОС-у
задавање упитника за наставнике и ученике	- сагледавање постојеће ситуације која се тиче доминантних врста насиља и обучености наставника/ученика да реагују у њима	-октобар	- чланови Тима	- путем Гугл учионице
пројекција филма „Не газите туђе снове“ за ученике VII разреда	-упознавање ученика са последицама електронског насиља	- октобар	- педагог школе	- радионица на ЧОС-у
пројекција филма	-упознавање	- новембар	- педагог	- радионица на

„Посматрачи“ за ученике VIII разреда	ученика са механизмима трговине људима		школе у сарадњи са „Црвеним крстом“	ЧОС-у
радионице на тему толеранције I - VIII разреда	ученици су упознати са важношћу толерантног става и поступања	-новембар	учитељи/одељењске старешине	- радионица на ЧОС-у
упознавање ученика VI разреда са начинима формирања предрасуда и њиховом утицају	препознавање начина на који предрасуде утичу на наше мишљење и понашање	децембар	одељењске старешине у сарадњи са стручном службом	- радионице на ЧОС-у
упознавање наставника/ученика о резултатима упитника	упознавање наставника/ученика са постојећом ситуацијом која се тиче безбедности у школи	седница Наставничког већа у децембру	чланови Тима	- на седници Наставничког већа
Примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама дискриминације и насиља	- спроведене процедуре у ситуацијама дискриминације и насиља	током школске године	- чланови Тима - одељењске старешине - секретар - директорка - одељењско/ Наставничко веће	- записници
Праћење и вредновање врста и учесталости дискриминације и насиља путем истраживања, запажања и провере	- ажурирани подаци у вези са безбедношћу ученика, на основу којих се планирају даље активности	током школске године	- чланови Тима - одељењске старешине - предметни наставници	- записници
Тематске радионице поводом обележавања значајних датума (холокауст, породица...)	упознавање ученика са важношћу одабраних догађаја	јануар - јуни	- одељењске старешине - предметни наставници	- тематско повезивање
Извештавање органа установе о остваривању и	- органи Школе су упознати са стањем безбедности	током школске године	- чланови Тима - директорка - педагошка	- записници

ефектима програма заштите, а нарочито у односу на: учесталост инцидентних ситуација и број пријава; заступљеност различитих облика и нивоа дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; број повреда; учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика; остварене обуке у превенцији дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и потреба даљег усавршавања; број и ефекти акција које промовишу сарадњу, разумевање и толеранцију; степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад Школе	ученика у Школи		служба - одељењско/ Наставничко веће	
Подршка ученицима који трпе дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање	- интервенција у циљу заустављања дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, осигуравање безбедности ученика који су изложени дискриминацији, насиљу, злостављању и	током школске године	- чланови Тима - одељењске старешине - предметни наставници - педагошка служба	

	занемаривању, смањен ризик од понављања, ублажавање последица и праћење ефеката предузетих мера			
Рад са децом која врше дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање	- појачан васпитни рад са ученицима који врше дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање, спровођење активности уз изречену васпитно- дисциплинску меру за повреду забране	током школске године	- чланови Тима - одељењске старешине - предметни наставници -педагошка служба	

10. Програм ваннаставних активности ученика

У складу са интересовањима ученика, ресурсима и просторним могућностима школа сваке године испитује интересовања ученика и организује различите програме ваннаставних активности из друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних области.

Програми ваннаставних активности ученика за први циклус налазе се у оквиру програма по разредима.

За ученике од петог до осмог разреда ваннаставне активности планирају се и реализују кроз рад секција из различитих области, у складу са интересовањима ученика и кадровским могућностима школе.

Програми ваннаставних активности у другом циклусу налазе се на крају Општег дела школског програма.

11. Програм професионалне оријентације

Циљ професионалне оријентације у основној школи јесте развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада, да доноси реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свестан шта она значе.

Основни ошти задаци програма професионалне оријентације су:

- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом развоју
- упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег образовања и васпитања
- формирање правилних ставова према раду
- подстицање ученика на испитивачко, истраживачко понашање према себи и свету
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
- успостављање сарадње са родитељима ученика и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци и подстицање и усмеравање њиховог професионалног развоја

– успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
I – III разред			
Упознавање ученика са појмовима рада и занимања	реализацијом одговарајућих програмских садржаја на часовима редовне наставе	учитељи, наставници страног језика и веронауке	континуирано, у зависности од програмских наставних садржаја
Упознавање са пословима различитих занимања „Занимање мојих родитеља“	говорне вежбе о занимањима родитеља на часовима српског језика	учитељи	према програму српског језика
Упознавање са различитим занимањима непосредно	приликом посета и излета увидом и разговором о занимањима	учитељи	приликом посета и излета
Формирање правилног односа према раду, развијање радних навика	разговором на часовима ОС о односу према школским обавезама	учитељи	континуирано
Упознавање склоности и интересовања ученика	Разговори, писмени и ликовни радови на тему „Како проводим слободно време“ „Кад порастем бићу...“	учитељи	према програму рада српског језика, ликовне културе и часа ОС
Праћење развоја и напредовања ученика, упознавање његових интересовања и могућности	сарадња са родитељима – разменом информација о праћењу ученика	учитељи стручна служба	током школске године
IV – VI разред			
Идентификовање и подстицање посебних способности и интересовања ученика	додатна настава, секције, такмичења, конкурси,	предметни наставници одељењске старешине стручна служба	током школске године
Пружање помоћ ученицима да препознају своја интересовања и склоности	праћење у наставним и ваннаставним активностима и разговор са ученицима	предметни наставници, одељењске старешине, стручна служба	континуирано
Упознавање са условима различитих занимања – добре и лоше стране	посетом одређених организација, фабрика	управа школе, одељењске старешине, родитељи	према могућностима сарадње са одговарајућим организацијама

Помоћ родитељима у препознавању и подстицању интересовања и склоности ученика	индивидуални разговори	наставници, стручна служба	континуирано
VII – VIII разред			
Пружање помоћ ученицима да упознају себе, своја интересовања и могућности	радионице, индивидуални разговори	предметни наставници, одељењске старешине, стручна служба, Тим за ПО	током школске године
Информисање о занимањима, каријери и путевима образовања	радионице, индивидуални разговори, часови информатике	Тим за ПО, стручна служба, наставници информатике	током школске године
Упознавање ученика са факторима и корацима у избору занимања	радионице, индивидуални разговори	стручни сарадници	фебруар-март
Упознавање са могућностима школовања и занимања, са мрежом средњих школа	конкурс за упис у средње школе, часови информатике, учешће на „Сајму образовања“ у Лазаревцу	управа школе, одељењске старешине, Тим за ПО,	март-април
Упознавање ученика са подручјима рада уписном политиком средњих школа	Дан отворених врата средњих школа, презентације средњих школа у нашој школи	управа школе, одељењске старешине, сарадници средњих школа	април-мај
Реализација програма „Професионална оријентација на преласку у средњу школу“	радионице, редовни часови српског језика, информатике, ликовне културе, час ОС	чланови Тима за ПО, одељењске старешине, наставници српског језика, информатике, ликовне културе	током школске године
Пружање помоћ ученицима у избору занимања	индивидуални разговори	стручна служба	током школске године
Мотивисање родитеља да помогну својој деци у трагању за потпуним информацијама о подручјима рада и занимањима и предвиђању више	родитељски састанци, индивидуални разговори	одељењске старешине, стручна служба, наставници	током школске године

могућности избора у складу са способностима			
Реализација реалних сусрета и упознавање са светом рада	посета предузећима и установама и непосредан увид у пословима одређених занимања	управа школе, стручни сарадници, одељењске старешине	мај
Пружање помоћ ученицима којима је потребна додатна подршка у образовању или раде по ИОП-у при полагању завршног испита и њиховом професионалном опредељењу	припрема за полагање, припрема посебних задатака, саветодавни разговори, сарадња са родитељима	управа школе, одељењски старешина, предметни наставници, стручна служба, Школска комисија за полагање ЗИ, Здравствена комисија при ШУ	мај-јун

12. Програм здравствене заштите ученика

Циљеви:

- правилан психофизички раст и развој ученика,
- развијање свести о значају физичке активности и активно бављење спортом,
- правилан однос према здравој исхрани, чистом ваздуху, одговоран однос према свом здрављу
- развијање свести о штетности психоактивних супстанци
- препознавање и избегавање ризичних ситуација
- развијање свести о значају редовних здравствених прегледа.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
Остваривање здравствено-васпитне функције у редовној настави	при обради наставних јединица у редовној настави и на часу одељењског старешине које су у вези са здрављем	предметни наставници, одељењске старешине	током школске године
Превентивно-корективно вежбање у циљу спречавања и отклањања телесних деформитета и негативних последица вишечасовног седења	у оквиру редовне наставе физичког васпитања и осталих спортских активности ученици се оспособљавају за самостално телесно вежбање, развијање физичких способности и здравих стилова живота	учитељи, наставници физичког васпитања	током школске године
Систематски преглед ученика	систематски преглед ученика у Школском диспанзеру	здравствени радници, родитељи,	током школске године (према плану)

		одељењске старешине	Школског диспанзера)
Стоматолошки преглед ученика	систематски преглед ученика у амбуланти у Дудовици	здравствени радници, родитељи, одељењске старешине	током школске године
Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима и, по потреби, повезивање ученика и родитеља са специјализованим здравственим службама	разговор са ученицима и родитељима	одељењске старешине, педагог, психолог, ученици, родитељи	током школске године
Општа хигијена и вашљивост коже главе (преглед деце на вашљивост)	предавање, преглед	служба поливалентне патронаже Дома здравља	март
Болести прљавих руку	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	март
Сачувајмо леп осмех	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	мај
Правилна исхрана	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	мај
Пубертет	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	фебруар
Превенција болести зависности – пушење и алкохолизам	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	Јануар
Превенција наркоманије	Предавања/радионице за ученике, родитеље и наставнике	Тимови на нивоу републике	Током године
Здрави стилови живота	предавање, рад у малим групама	служба поливалентне патронаже Дома здравља	април
Превенција полно преносивих болести	предавање, рад у малим групама	служба патронаже Дома здравља	април

13. Програм социјалне заштите

Социјална заштита ученика подразумева систем различитих мера и активности чији је циљ пружање најбоље подршке ученицима са социјалним проблемима.

Циљеви и задаци програма:

- прикупљање и евидентирање података о социоекономског стауса породице,
- пружање помоћ ученицима (деца који долазе из социјално угрожених породица, деца без родитељског старања, деца са сметњама у развоју и проблемима у понашању, деца ромске националне мањине...)
- упознавање и праћење социјалних услова ученика,
- сарадња са установама и организацијама који се баве социјалним питањима,
- развијање позитивних вредности код ученика (пријатељство, солидарност, хуманост),
- упућивање родитеља на остваривање права у надлежне установе социјалне заштите.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
Прикупљање података о социјалном статусу породице: образовни статус родитеља, број чланова породице, потпуна/непотпуна породица, број деце у породици, запосленост родитеља, стамбено питање	прикупљање података од секретара школе, ПЕДАГОШКА службе, путем анкете и разговора са родитељима/старатељима	секретар школе, стручна служба, одељењске старешине	почетак школовања, почетак школске године, након пријема новог ученика током године
Праћење прилагођавања ученика првог разреда и новоуписаних ученика	посматрање, разговор, сарадња са родитељима/старатељима	одељењске старешине, педагошка служба, родитељ	почетак школске године, први месец након пријема новог ученика
Саветодавни рад са ученицима који имају проблема у прилагођавању или се осећају неприхваћено у одељењу	разговор са учеником, рад са ОЗ, сарадња са родитељима/старатељима	одељењске старешине, педагошка служба,	када се укаже потреба
Организовање хуманитарне акције „Другу/другарици на дар“	прикупљање и поклањање ђачког прибора	руководилац Дечјег савеза, одељењске старешине, ученици	октобар, поводом Дечије недеље
Хуманитарна активност „Дружење са старим особама“	посета Дому за стара лица на Забучју	руководилац Ђачког парламента	октобар-месец старих лица
Учешће у хуманитарним акцијама и манифестацијама које организују цивилна друштва у граду	у зависности од потреба акције	подмладак Црвеног крста, Ученички парламент	током школске године
Организовање акција на нивоу школе уколико се	у зависности од потребе	директор, одељењске старешине,	по потреби

укаже потреба за помоћ ученику/ци		Дечји савез, Ђачки парламент, ученици	
Сарадња са Центром за социјални рад	размена информација, сарадња	директор, психолог, педагог, одељењске старешине	по потреби
Сарадња са Интерресорном комисијом	размена информација, извештавање,	СТИО	када се укаже потреба
Сарадња са Црвеним крстом	учешћем у акцијама	руководилац подмлатка Црвеног крста	током године
Васпитни рад са ученицима – развијање позитивних вредносних ставова: поштовање различитости, развијање толеранције, превазилажење предрасуда и стереотипа	наставник као модел, час одељењског старешине, часови редовне наставе, индивидуални и групни разговори са ученицима	одељењске старешине, наставници, педагошка служба	континуирано, свакодневно

14. Програм заштите животне средине

Ошти циљ:

Развијање заинтересованости за еколошке садржаје и заштиту животне средине уз примену концепта одрживог развоја.

Специфични циљеви:

- познавању еколошких појмова,
- образовање за животну средину,
- развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине,
- усвајање и примена принципа одрживости.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
Обележавање значајних еколошких датума	Разговор, израда паноа, практичне акције итд.	наставници и ученици млађих разреда на часовима Чуvara природе и Света око нас	током школске године
Сарадња са локалном заједницом	Учесће у акцијама школе и локалне заједнице	ученици, одељењске старешине, школа, Еко фонд, Србија шуме, Србија воде итд.	током школске године
Еколошко и хигијенско уређење школе	Гајење украсних биљака, постављање кућица за птице, сакупљање еколошких сировина	ученици, одељењске старешине, школа, локална заједница	током школске године
Примарна селекција отпада	Разговор, сакупљање и селекција секундарних сировина	ученици, одељењске старешине	током школске године

Комунално предузеће Лазаревац	Посета, презентација, разговор, практична примена	ученици, одељењске старешине, наставници биологије и Комунално предузеће Лазаревац	друго полугодиште
Појам биодиверзитета и значај очувања	Реализација градива на часовима редовне и додатне наставе биологије	наставници биологије, ученици	мај-јун
Енергетска ефикасност	Предавања и презентације на часовима редовне наставе	наставници биологије и технике и технологије и ученици	друго полугодиште
Извори енергије	Предавања и презентације на часовима редовне наставе	наставници биологије и технике и технологије и ученици	друго полугодиште
Обележавање значајних еколошких датума	Презентације, израда паноа на часовима еколошке секције	наставници биологије, ученици	током наставне године
Чишћење школе и школскот дворишта	Заједничка акција наставника и ученика	одељењске старешине, наставници, ученици	септембар-октобар, април-мај
Едукација локалног становништва о значају примарне селекције отпада	Подела лифлета	чланови еколошке секције	током наставне године

15. Програм сарадње са локалном самоуправом

Установа и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика
Сарадња са Домом здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ Лазаревац	редовни систематски прегледи ученика, предавања	ученици, одељењске старешине, васпитачи, помоћник директора, здравствени радници	током школске године
Сарадња са Центром за социјални рад	хуманитарне акције, посете, саветодавни рад	ученици, одељењске старешине, стручни сарадници, представници Центра за социјални рад	током школске године
Сарадња са Полицијском управом	предавања, посете	ученици, одељењске старешине, директор, представници ПУ	током школске године

Сарадња са Ватрогасним друштвом	предавања	ученици, одељењске старешине, директор, представници ВД	током школске године
Сарадња са Школском управом	семинари, предавања, презентације, саветовања...	наставници, васпитачи, стручни сарадници, директор, просветни саветници	током школске године
Сарадња са Заводом за јавно здравље	радионице	ученици, одељењске старешине, сарадници Завода за јавно здравље	током школске године
Сарадња са Регионалним центром за професионално усавршавање	семинари, трибине, стручни скупови	наставници, васпитачи, стручни сарадници,	током школске године
Сарадња са Музејом – Спомен костурницом	посете изложбама, реализација појединих часова историје	ученици, наставници историје, учитељи	током школске године
Сарадња са Историјским архивом	посете изложбама, реализација појединих часова историје	ученици, наставници историје	током школске године
Сарадња са лазаревачким позориштем	позоришне представе, коришћење костима и позоришних реквизита	ученици, одељењске старешине, васпитачи, наставници српског језика	током школске године
Сарадња са лазаревачком библиотеком	књижевни сусрети са деčјим писцима и песницима, такмичење за читалачку значку	ученици, одељењске старешине, наставници српског језика, васпитачи, библиотекар	током школске године
Сарадња са лазаревачким вртићима	посете, размена искустава	васпитачи, учитељи	током школске године
Сарадња са основним школама	организовање школских такмичења, дежурство на завршном испиту, реализација пројеката	Директор, наставници, васпитачи, стручни сарадници	током школске године
Сарадња са средњим школама	дани „Отворених врата“	ученици осмог разреда, одељењске старешине	друго полугодиште
Сарадња са Општинском комисијом за превенцију наркоманије и болести зависности	предавање	ученици, одељењске старешине	током школске године
Сарадња са Центром за таленте	тестирање талентованих ученика	ученици 7-8. разреда, одељењске старешине, сарадници ЦТ	током школске године
Сарадња са Црвеним крстом	предавања, радионице	директор, представници ЦК, ученици, одељењске старешине	током школске године
Сарадња са локалним медијима	новински чланци, емитовани телевизијски прилози, гостовање у	Тим за маркетинг, директор, наставници, ученици	током школске године

	локалним медијима		
Сарадња са донаторима	планирање, организација и реализација акција које имају за циљ помоћ ученицима и опремљеност школе	предузећа, институције, црква, родитељи	током школске године

16. Програм сарадње са породицом

Циљ:

Развијање партнерских односа између кључних актера (родитеља и наставничког колектива) који утичу на ефекте васпитно-образовног процеса код ученика, као и јачање родитељских компетенција, посебно у областима које се тичу васпитања, развојних потреба и превенције негативних облика понашања.

Задаци:

- информисање родитеља о њиховим правима и обавезама и начинима укључивања у рад Школе, променама у образовању и дешавањима у животу Школе;
- задовољавање развојних и образовних потреба ученика и породице остварљивих у Школи;
- едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања;
- развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању,
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и школе;
- остваривање позитивне интеракције родитељ – наставник и преузимање одговорности за свој домен деловања;

Области сарадње са породицом:

- Информисање родитеља/старатеља
- Укључивање родитеља/старатеља у наставу и друге активности
- Укључивање родитеља/старатеља у процес одлучивања
- Едукација и саветодавни рад са родитељима/старатељима

Облици сарадње са родитељима:

- Школски одбор
- Савет родитеља
- Родитељски састанци
- Индивидуални рад са родитељима
- Групни саветодавни рад са родитељима на решавању проблема група ученика
- Укључивање у процес наставе
- Отворени дан школе
- Анкете и упитници
- Приредбе, посете, заједничке (хуманитарне) акције, спортска и друга такмичења
- Огласна табла
- Сајт школе
- Реализација излета, посета, екскурзија ученика
- Писана комуникација

Обл аст	Активности	Начин остваривања	Носиоци активности	Време реализације
Информисање родитеља/старатеља	Упознавање родитеља са законским нормама, правилницима и решењима која се примењују у школи (шк. календаром, правилницима о оцењивању, спречавању насиља, инклузивном образовању, превенцији наркоманије васпитно-дисциплинским мерама, поверљивости података, о понашању запослених, ученика и родитеља, извођењу екскурзија, излета, сагласност у вези са поверљивим подацима, програмима интеркултуралне размене и сл.)	-родитељски састанци (општи, разредни или одељењски), -Савет родитеља, -упитници о поверљивости података и обавезама родитеља/старат. у сарадњи са школом, анкете и упитници, Школски одбор	-ОС -васпитачице - по потреби, директор, пом. директора, стручни сарадници, секретар, родитељи саветници и др. – зависно од потребе и нивоа, чланови Савета родитеља	септембар и/или током године када је то приоритет
	Отворени дан школе – дефинисање термина када родитељи имају могућност з за разговор са наставницима,	огласна табла, сајт Школе, Савет родитеља	ОС, наставници, стручна служба, чланови Савета родитеља	пред почетак школске и током целе године
	Уређивање садржаја огласне табле за родитеље и ученике	табла са распоредом часова, врменом збожења, данима отворених врата за родитеље, другим информацијама за родитеље (почетак наставе у полугодишту, упис ученика, испити и сл.); огласна табла у наставничкој канцеларији	особа задужена за израду распореда, пом. директора	пред почетак и током школске године
	Редовно информисање родитеља о успеху и дисциплини ученика и остварености програма	најмање 4 родитељска састанка	ОС, васпитачице	током целе године
	Информисање родитеља о понуди средњих школа кроз Дан презентације средњих школа у Школи	родитељски састанак, огласна табла за родитеље и ученике	ОС,чл.Савета родитеља, стручна служба	друго полугодиште
Укључивање родитеља/старатеља у	Укључивање родитеља у све тимове и пројекте који се реализују у Школи (безбедност, превенција наркоманије, тимови за инклузију, сарадња са породицом и локалном заједницом, дечија права, самовредновање, школско развојно планирање, уређење школе и сл.)	родитељски састанци, Савет родитеља, састанци тимова	директор и пом. директора, стручна служба, координатори тимова, дефектолози	од почетка до краја школске године, према потреби

	Ангажовање и присуство (и, учешће по жељи) родитеља васпитно-образовном раду сваког месеца (термини се договарају индивидуално, са групама родитеља на родитељским састанцима)	договори, присуство настави, консултације	родитељи, ОС, пред.наставници и учитељице, васпитачице, стручни сарадници, дефектолози	од почетка до краја школске године
	Ангажовање родитеља као асистената у настави	договори, укључивање родитеља у наставу у појединим одељењима на основу потреба и договора	родитељи, ОС, пред.наставници и учитељице, васпитачице, стручни сарадници, дефектолози	од почетка до краја школске године
	Укључивање родитеља у организовање излета, рекреативне наставе, екскурзија	родитељски састанци, Савет родитеља, разредна већа	ОС, управа школе, васпитачице, Савет родитеља	од почетка до краја школске године
	Ангажовање родитеља као госта-сарадника у програмима које организује Школа, у секцијама, ПО, на часовима израде предмета за хуманитарне акције и сл.	часови, слободне активности, секције, трибине, родитељски састанци	наставници, васпитачице, стручна служба	од почетка до краја школске године
	Ангажовање родитеља у организацији и реализацији приредби, продајних изложби, спортских, хуманитарних и других активности	родитељски састанци, Савет родитеља, часови, слободне активности, изложбе, приредбе, радни састанци	ОС, Савет родитеља, наставници, дефектолози, васпитачице, управа школе	од почетка до краја школске године
Укључивање родитеља/старатеља у процес одлучивања	Рад у Савету родитеља Школе - избор представника родитеља из сваког одељења и заједнички рад на свим релевантним питањима (настава и успех ученика, организовање и реализација екскурзија, излета другарских вечери, уџбеници, поврљивост података о ученицима и сл.)	родитељски састанци, састанци Савета родитеља	ОС, управа школе	септембар и током целе године
	Упознавање родитеља и заједнички рад на доношењу одлука и организовању активности које се односе на правила понашања, заштиту ученика, осигурање ученика, екскурзије, излете, наставу у природи, другарско вече, хуманитарне акције, анализа реализоване наставе у природи и излета и извештај разреда, уџбеници, упознавање родитеља са терминима индивидуалних разговара)	родитељски састанци, састанци Савета родитеља, разредна већа	ОС, управа школе, Савет родитеља	током целе године

	Утицај родитеља на сарадњу са школом - анкетирње у циљу сагледавања задовољства програмом сарадње породице и школе	родитељски састанци, анкете и анализе, састанци Савета родитеља и Школског одбора	ОС, Савет родитеља, стручна служба, управа школе, Школски одбор	током целе године
Едукација и саветодавни рад са родитељима/старатељима	Индивидуални рад са родитељима/старатељима(прикупљање информација при упознавању, упису, тестирању, упознавању са учитељима и наставницима, преласку ученика из других школа; сарадња у току васпитно дисциплинских поступака, изради ИОП-а и др.)	упитници, разговори, анкете, формулари, консултације	стручна служба, ОС и наставници, васпитачице, управа школе, дефектолози, друге институције	током целе године
	Групни саветодавни рад са родитељима на решавању проблема група ученика (понашање ученика, успех, насиље, наркоманија,)	радионице, састанци са групама родитеља и/или родитељски састанци	стручна служба, ОС и наставници, васпитачице, управа школе, дефектолози, друге институције	током целе године
	Образовни педагошки рад са родитељима – "Узрасне карактеристике и припрема деце за полазак у школу"; "Правила понашања ученика на излетима, рекреативној настави, екскурзијама";	родитељски састанци у припремном предшколском програму и свим одељењима и разредима у којима се реализују излети, рекреативна настава и екскурзије; презентација	школски педагог, ОС	април-мај, септембар-октобар, април-јун
	Образовање родитеља за развијање вештина родитељства у превенцији насиља, наркоманије, развојних, вршњачких и других проблема који се манифестују у школи (постављање правила и граница у понашању на начин који је узрасно примерен, контрола и квалитетно структурирање слободног времена деце, укљученост родитеља у животе деце – праћење њихових активности и пријатељства, укљученост у њихово учење и образовање, вештине комуникације, подршка родитељима о томе како да постану узор деци...)	родитељски састанци, трибине, радионице, предавања, индивидуално саветовање и рад са групама родитеља; штампани текстови и панои у холу Школе	стручни сарадници, ОС, спољни сарадници	током целе школске године и интензивније по потреби

17. Програм излета, екскурзија и наставе у природи

За ученике од првог до четвртог разреда планира се настава у природи у трајању од 7 дана. Циљеви наставе у природи су:

- побољшање здравља и физичких способности ученика
- развијање здравствених и хигијенских навика и бриге о сопственом здрављу
- осамостаљивање ученика у реализацији различитих активности.
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава у непосредном природном окружењу
- упознавање начина живота и рада људи у појединим крајевима -изграђивање еколошких навика и чување животне средине
- повезивање теоретских знања са практичним активностима у амбијенталном окружењу и уочавање узрочно-последичних веза у конкретним природним условима
- упознавање са националним, историјским, културним и уметничким вредностима окружења кроз који путују и окружења у ком бораве
- социјализација ученика, стицање искустава у колективном духу, развијање спортског и такмичарског духа, тимског рада, другарских односа, толеранције на различитости, пружање подршке и помоћи другима, поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл.

Сваке школске године Годишњим планом рада одељењска већа изабраће дестинације за наставу у природи, водећи рачуна о условима боравка, узрасту и потребама ученика.

Основни циљеви излета и екскурзија су:

- упознавање са националним, историјским, културним и кроз који путују и окружења у ком бораве
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава током боравка везаних за садржаје из различитих предмета, а посебно из историје, географије, биологије, ликовне културе, техничког и српског језика
- повезивање теоретских знања са практичним искуствима -развијање одговорног односа према природи, културној баштини и понашања у складу са друштвеним нормама
- поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл.
- развијање другарских односа, толеранције на различитости, уважавање потреба других и ненасилно решавање конфликта
- развијање еколошких навика и чување животне средине

За предшколске групе и разредну наставу реализује се једнодневни излет на дестинације које одаберу васпитачи и учитељи, водећи рачуна о претходним искуствима.

18. Програм рада школске библиотеке

Стручни сарадници – школски библиотекари, својим стручним ангажовањем, доприносе остваривању и унапређивању образовно-васпитног рада у школи. Подстичу промовисање читања и самосталност ученика у учењу, остварујући сарадњу и заједничко планирање активности ученика, наставника и школског библиотекара.

Библиотекари у школи обављају активности:

- развијања и неговања навике читања и коришћења библиотеке код ученика и наставника;
- развијања и промовисања правилне употребе свих облика извора информација;
- мотивисања за учење и подстицање на оспособљавања за самостално учење;
- сарадње са наставницима, ученицима и њиховим родитељима;
- праћења и подстицања развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом професионалном развоју;
- пружања помоћи ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду;
- стварања услова за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечком фонду и расположивим
- вођења библиотечког пословања (инвентарисање и сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови);

- коришћење савремених облика и метода рада са ученицима;
- заштита и чување библиотечке грађе и периодична ревизија фонда.

Области рада у које су укључени школски библиотекари:

- планирање и програмирање образовно-васпитног рада;
- праћење и вредновање образовно-васпитног рада;
- рад са наставницима;
- рад са ученицима;
- рад у стручним органима и тимовима;
- сарадња са установама културе у граду;
- вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање.

У матичној школи постоји школска библиотека. У оквиру простора библиотеке, налази се и читаоница, намењена ученицима и наставницима, за читање, учење и реализацију разноврсних активности.

Активности	Време реализације	Носиоци	Начин реализације
Планирање рада, израда Годишњег плана рада библиотекара и оперативних планова	август и месечно, током школске године	библиотекари	планирање, припремање, организација рада
Планирање набавке и набавка библиотечке грађе	почетком и током школске године	библиотекари	испитивање потреба за одређеном књижном грађом, израда плана набавке и реализација
Вођење библиотечког пословања - инвентарисање, класификација, каталогизација и сигнирање нових наслова	током школске године	библиотекари	увођење нових књига у књижни фонд библиотеке
Вођење евиденције и документације у складу са прописима (евиденција о стању књижног фонда, о његовом коришћењу, евиденција о набавци нових књига - броју и структури)	током школске године	библиотекари	вођење прописане евиденције
Издавање библиотечке грађе ученицима и наставницима	током школске године	библиотекари	рад на издавању књига и вођење евиденције
Анализа коришћења књижне грађе и евидентирање учесталости коришћења ученичког и наставно-стручног фонда библиотеке на крају првог полугодуста и на крају школске године	фебруар, јун	библиотекари	анализа, евидентирање и објављивање података о коришћењу фонда
Анализа рада и писање Извештаја о раду библиотеке на крају школске године	јун	библиотекари	анализа, писање извештаја
Расходовање оштећених књига	јун	библиотекари	расходовање и вођење евиденције о расходованим књигама

Пружање помоћи ученицима при избору књига и друге грађе	током школске године	библиотекари	индивидуални рад са ученицима, упућивање на одговарајућу литературу и друге изворе информација
Упознавање ученика првог разреда и полазника припремног предшколског програма са библиотеком, временом, начином и правилником рада	септембар	библиотекари, учитељице првог разреда, васпитачице	организована посета ученика библиотеци, разговор
Оспособљавање ученика за самостално коришћење књижног фонда библиотеке	током школске године	библиотекари, наставници српског језика	разговор са ученицима
Помоћ у организацији и реализацији часова и других активности у школској читаоници	током школске године	библиотекари, наставници, учитељи	припремање и организовање простора, техничка подршка
Испитивање потреба и интересовања ученика у вези са књигама, читањем и њиховим читалачким навикама	током школске године	библиотекари, наставници српског језика	осмишљавање и израда анкета, израда плана анкетирања, подела и прикупљање анкета, обрада и презентовање резултата
Редовно ажурирање сајта библиотеке (нове књиге у библиотеци и препоруке за читање, анализа коришћења књижне грађе и подаци о броју и врсти набављених књига)	током школске године	библиотекари	ажурирање сајта
Промоција рада и активности библиотеке – сајт библиотеке, школски сајт, локални медији	током школске године	библиотекари, Тим за маркетинг школе	писање и објављивање текстова
Обележавање значајних датума, књижевних и других јубилеја – тематске изложбе, књижевне вечери, јавни часови читања, угледне тематске активности и др.	током школске године	библиотекари, наставници, учитељи	припремање, реализација и промоција активности
Сарадња са организацијама и установама културе, са градском библиотеком и другим школским библиотекама на нивоу града	током школске године	библиотекари	посете, размена искустава у раду
Рад на стручном усавршавању	током школске године	библиотекари	учествовање на семинарима и стручним скуповима

19. Програм рада Ученичког парламента

Ученички парламент се формира на почетку сваке школске године избором по два представника сваког одељења седмог и осмог разреда. Чланове бирају ученици на ЧОС-у. Чланови УП бирају председника и два члана представника ученика који учествују у раду Школског одбора. Ученички парламент има пословник о раду, а програм рада је састави део годишњег плана рада школе. Улога ученичког парламента је да најнепосредније и директно заступа интересе ученика и ради на остваривању њихових права. Ученички парламент ће:

- давати мишљење и предлоге стручним органима школе, Школском одбору, Савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, школским документима, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;
- разматрати однос и сарадњу ученика и наставника, васпитача или стручног сарадника и атмосфере у школи;
- обавештавати ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима
- активно учествовати у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;
- предложити чланове Стручног актива за развојно планирање и Тима за превенцију насиља, дискриминације.

Време реализације	Садржај активности	Носиоци активности
- септембар	- Конституисање Ученичког парламента - Упознавање чланова УП са законским оквирима деловања, са правима и дужностима чланова; - Упознавање са нормативним актима школе - Усвајање програма рада - Уређење огласне табле	- ОС 7. И 8. разреда, наставник задужен за УП
- октобар	- Рад са члановима УП о начинима доношења одлука, преузимању одговорности, тимском раду и планирању акција - Предлагање и давање мишљења стручним органима школе о организацији наставе, унапређењу наставног процеса	- ученици, ОС, наставник задужен за УП
- новембар	- Учешће ученика на спортским и другим такмичењима - Испитивање потреба ученика одељења- предлога ученика важних за рад УП - Културно-забавни живот ученика- осмишљавање активности	- УП, наставник који организује такмичења
- децембар	- Разматрање правила понашања и дисциплине ученика и односа ученика и наставника - Школа без насиља - Чланови УП као вршњачки едукатори – преношење искуства у одељење; покретање акција на нивоу одељења	- УП, стручна служба, ОС, Савет родитеља, Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања
- јануар	- Припреме за Савиндан - Сарадња са ученичким парламентима из других школа	- УП, Тим за јавне наступе, наставник задужен за УП
- фебруар	- Разматрање положаја ученика и њихова иницијатива у школском животу, улога вршњачког посредовања	- УП, стручни активи, наставник задужен за УП

	- Учешће и давање предлога о хуманитарним акцијама	
-март	- Разматрање питања значајних за професионално одређење ученика - Учешће у избору учбеника	- УП, наставник задужен за УП, директор школе
-април	- Чување и заштита животне средине - Предлози за садржај прославе Дана школе - Месец књиге	- УП, стручна већа, Тим за прославу ДШ
- мај	- Анализа резултата са такмичења - Предлагање слободних и ваннаставних активности за следећу годину - Организовање другарске вечери за ученике 8. разреда	- УП, наставник задужен за УП, ОС 8. разреда
- јун	- Анализа рада Ученичког парламента - Предлагање маршрута за екскурзије	- УП, наставник задужен за УП, председници стручних већа за предмете, ОС и комисија за екскурзије

20.Програм безбедности и здравља на раду

Програм ће се реализовати кроз сарадњу са МПНТР, ПУ и Заводом за јавно здравље.

Циљ програма: Стицање нових и унапређење постојећих знања, вештина, ставова ради подизања безбедносне културе запослених и ученика. Овим програмом развија се сарадња са локалном заједницом са циљем стварања повољног, безбедносног амбијента уз развијање јасних ставова запослених и ученика.

Садржај рада/тема	Време реализације	Носиоци реализације	Начин реализације
- Доношење мера на основу Плана превентивних мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести за ученике, запослене и родитеље. - Набавка заштитне опреме, са акцентом на спречавању ширења епидемије.	- август	- чланови Тима	- Усаглашен са препорукама Министарства просвете, науке и технолошког развоја - Набавка од стране локалне самоуправе, донације
- Процена ризика и безбедности школског простора на почетку школске године са акцентом на идентификовању небезбедних – ризичних тачака у школском објекту и дворишту. - Информисање и упознавање са мерама превенције за спречавање појаве и ширења заразне болести на основу Плана. - Осигурање ученика и запослених - Набавка заштитне опреме	- септембар - октобар	- чланови Тима - чланови Тима, одељењске старешине - изабрана осигуравајућа кућа - директор, секретар, домар - лиценцирана	- Педвиђање и уклањање могућих изазивача ризика - Са мерама превенције упознати су сви запослени (путем имејла), ученици и родитељи путем сајта школе, писаним обавештењем на огласној табли школе, а ученици на часовима одељенског старешине - Упознавање родитеља

- Испитивање громобранске и електо-инсталације у матичној школи и издвојеним одељењима		фирма за испитивање електро-инсталација из области безбедности и здравља на раду	на првом родитељском састанку
- Предавање запосленим о инфекцији и мерама заштите од корона вируса - Дезинфекција простора школе пре почетка школске године и у току школске године по потреби	- у току школске године, у складу са планом релевантних институција	- чланови тима, директор, запослени и представници Завода за јавно здравље Лазареваца - Завод за јавно здраве Лазаревац	- предавање, дискусија, презентација, демонстрација - поступак дезинфекције
- Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика	- током школске године - према плану МУП-а	- чланови тима, представници Савета родитеља, представници МУП-а, ученици	- предавања саобраћајне полиције
- Уклањање снега и леда на прилазима школи/ тротоарима, улазима у школу и школском дворишту, као и уклањање леденица са крова изнад улаза и других критичних места	- новембар - март	- запослени у школи	- уклањање снега и леда са критичних локација
- Организовано дежурство наставника пре почетка наставе, током великог одмора и током наставе	- септембар - јун	- наставници и учитељи према задужењима	- организовано дежурство наставника пре почетка наставе и током великог одмора, током наставе
- Теме на часовима одељењских стрешина, које се односе на безбедност ученика - Предавања и презентације које се односе на превентивне мере спречавања инфекције короне	- септембар- јун у складу са са плановима рада одељењских старешина	- одељењске старешине	- предавања, анализе, презентације

21. Пројекти у школи

„Покренимо нашу децу“

Циљ пројекта:

- промоција здравља и физичке активности у циљу смањивања деформитета код деце млађег школског узраста;
- развијање компетенција учитеља да применом програма утичу на правилан психофизички развој деце;
- унапређивање дидактичко-методичке компетенције учитеља за планирање и програмирање вежби превенције деформитета код ученика млађег школског узраста.

Време	Модел	Активности/теме	Ниво активности	Носиоци реализације	Место реализације
континуирано током школске године, 5 пута недељно, 15 минута дневно, током наставних и ваннаставних активности	I модел	А – „Весела столица“, програм вежби са столицом у учионици	II	- учитељи I-IV разреда	- учионица
		Б – Драматизација	II	- учитељи I-IV разреда	- учионица
		В – „Здрава стопалца“ – превентивне вежбе за стопало	II	- учитељи I-IV разреда	- учионица
	II модел	А – „Музичка гимнастика“ – елементарни покрети, кретња – аеробик за децу	III	- учитељи I-IV разреда	- учионица, физкултурна сала
		Б – „Плеши и заледи се“ – имитација различитих спортова кроз игру	III	- учитељи I-IV разреда	- учионица, физкултурна сала
	III модел	А – „Јесење игарије“ – комплекс игара на отвореном	III	- учитељи I-IV разреда	- игралиште, школско двориште
		Б – Хваталице са ометањем	III	- учитељи I-IV разреда	- учионица, физкултурна сала
		В – „Зимске игарије“ – комплекс игара на отвореном	III	- учитељи I-IV разреда	- игралиште, школско двориште
		Г – „Пролећне игарије“ – комплекс игара на отвореном	III	- учитељи I-IV разреда	- игралиште, школско двориште

Пројекат „2000 дигиталних учионица“ – „Дигитална учионица/дигитално компетентан наставник – увођење електронских уџбеника и дигиталних образовних материјала“

Влада Републике Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Завод за унапређивање васпитања и образовања систематски раде на промовисању дигиталних компетенција које спадају у низ кључних компетенција потребних за квалитетан живот и рад свих грађана. Основне дигиталне компетенције се најпре развијају у систему образовања, а ниво поседовања дигиталних компетенција ученика зависи од нивоа дигиталних компетенција наставника.

Циљ пројекта „2000 дигиталних учионица“ – „Дигитална учионица/дигитално компетентан наставник – увођење електронских уџбеника и дигиталних образовних материјала“ је да допринесе развоју дигиталних компетенција наставника и посредно дигиталних компетенција ученика. У фокусу је стицање знања и вештина потребних за интегрисање дигиталних образовних материјала и дигиталних уџбеника у процес наставе и учења.

Приоритетна област на коју се програм односи је П1 – унапређивање дигиталних компетенција ученика и наставника и употреба информационо-комуникацијских технологија у реализацији образовно-васпитног процеса. Програм обуке је креиран према програму наставе и учења оријентисаном на процес и исходе учења и усмерен је на развијање компетенција К1 и К2 учитеља и наставника.

22. Школски сајт

Школски сајт садржи све потребне информације и документа о раду школе. Редовно се ажурира информацијама о свим наставним и ваннаставним активностима школе. Школа има и фејсбук страницу која редовно школске актуелности.

23. Међупредметне компетенције и стандарди постигнућа ученика

Реализација школског програма усмерена је на постизање општих међупредметних компетенција:

- 1) компетенције за учење
- 2) одговорно учешће у демократском друштву
- 3) естетичка компетенција
- 4) комуникација
- 5) одговоран однос према околини
- 6) одговоран однос према здрављу
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- 8) рад са подацима и информација
- 9) решавање проблема
- 10) сарадња
- 11) дигитална компетенција

Реализација школског програма оријентисана је на достизање прописаних Стандарда постигнућа ученика за први и други циклус основног образовања и васпитања

Напомена: Стандарди/исходи постигнућа ученика наведени су за сваки наставни предмет по разредима.

24. Индивидуални образовни планови ученика

Саставни део Школског програма су индивидуални образовни планови ученика. Израђује га тим за додатну подршку ученика уз претходну писмену сагласност родитеља/старатеља који је и члан тима. Усваја га Педагошки колегијум и након тога постаје анекс Школског програма.

ИОП-ом се планира додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају потешкоћа у савладавању градива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа. Врсте ИОП-а су:

- ИОП 1 – прилагођавање начина рада и услова у којима се одвија образовно-васпитни рад;
- ИОП 2 – прилагођавање циљева, садржаја и начина остављања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада и
- ИОП 3 – проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

Стручни тим за инклузивно образовање сарађује са Интерресорном комисијом у процени потребе за израду ИОП-а 2, извештавању о резултатима истог и планирању следећих мера подршке.

На основу праћења развоја и постигнућа деце и ученика планираће се и предузимати потребне мере подршке у складу са *Правилником о ближим упутствима за пружање додатне подршке у образовању и васпитању*.

25. Начин прилагођавања програма, рада и услова за ученике са сметњама у развоју

У школи постоје два одељења за ученике са сметњама у развоју. Образовно васпитни рад у овим одељењима реализују дефектолози.

Упис ученика у одељења за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом при школи врши се на основу захтева родитеља и по мишљењу Интерресорне комисије а у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Образовно васпитни рад са ученицима одељења за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом остварује се на основу Школског програма, према оквиру национално образовног програма, уз индивидуализацију захтева и утврђивања постигнућа, за сваког ученика посебно и појединачно. С обзиром да сви ученици имају сметње у развоју образовно-васпитни рад се одвија по индивидуално-образовним плановима, а на основу претходно утврђених потешкоћа у учењу и процене развојних могућности.

За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

- дневни распоред активности часова наставе у одељењу
- циљеве образовно-васпитног рада
- посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање
- програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу
- индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада.

26. Ваннаставне активности ученика

Литерарна секција

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
септембар	– Анкетирање ученика, формирање групе; – Упознавање са групом и начином рада у литерарној секцији	састанак секције	одељењске старешине, предметни наставници, ученици
октобар	– Заједничке посете књижевним изложбама и вечерима – градска библиотека – Разговори о књигама које су ученици самостално читали – Октобар – месец књиге	састанак секције, посета	предметни наставници, библиотекари, ученици
новембар	– Заједничке посете књижевним изложбама и догађајима у лазаревачкој библиотеци	састанак секције, посета, самостално истраживање, презентовање	предметни наставници, ученици, организатори догађаја – кустоси
децембар	– Анализа приповетке Б. Ћопића по избору – Како се пише – приказ књиге	састанак секције, самостално истраживање, презентовање	предметни наставници, ученици
фебруар	Анализа радова који су послати на Светосавски конкурс	састанак секције, самостално истраживање, презентовање	Предметни наставници, ученици
март	– Читање самосталних литерарних радова“ – Анализа лирске песме – обележавање Светског дана поезије	састанак секције, самостално истраживање, презентовање, осмишљавање заједничке акције	предметни наставници, ученици
април	– Учешће на књижевним вечерима лазаревачке библиотеке и центра за културу – обележавање Светског дана књиге	састанак секције, самостално истраживање, презентовање, посета, предавање писаца	предметни наставници, ученици, бивши ученици – гимназијалци, организатори књижевних вечери
мај	– Разговор о прочитаној књизи – Разговор о прочитаној књизи по избору из школске библиотеке – Уређивање паноа са литерарним радовима у склопу обележавања Дана	састанак секције, самостално писање, дискусија, презентовање	предметни наставници, ученици

	школе		
јун	– Посета градској библиотеци – препоруке за читање преко распуста – Шта смо радили у овој школској години – Анализа и предлози за унапређење рада	састанак секције, посета, презентовање	предметни наставници, ученици

Драмско-рецитаторска секција

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
1. Формирање секције	септембар	час секције	наставник
2. Чиниоци изражајног казивања	септембар	час секције	наставник, ученици
3. Акценатске вежбе	септембар	час секције	наставник, ученици
4. Вежбе интонације и вежбе интензитета (јачине) гласа	септембар	час секције	наставник, ученици
5. Говорне константе (опште и доминантне)	септембар	час секције	наставник, ученици
6. Обрада једне изабране песме	октобар	час секције	наставник, ученици
7. Паузе у рецитовању, понављања и рефрени	октобар	час секције	наставник, ученици
8. Вежбе темпа, мимике и гестикулације	октобар	час секције	наставник, ученици
9. „Игроказ“, Дејан Алексић (вежбање)	октобар	час секције	наставник, ученици
10. „Игроказ“, Дејан Алексић (вежбање)	новембар	час секције	наставник, ученици
11. „Игроказ“, Дејан Алексић (вежбање)	новембар	час секције	наставник, ученици
12. „Игроказ“, Дејан Алексић (драмско извођење поводом Дана толеранције)	новембар	радионица	наставник, ученици
13. Дикцијске фигуре хоризонталне осе (компарација, контраст, градијација)	новембар	час секције	наставник, ученици
14. Одабир и анализа песама за наступ пред Школско такмичење/ Смотра позоришта основних школа Лазареваца	новембар	час секције	наставник, ученици
15. Увежбавање програма пред наступ за Школско такмичење/Смотра позоришта основних школа Лазареваца	новембар	час секције	наставник, ученици
16. Увежбавање програма пред наступ за Школско такмичење/Смотра позоришта основних школа Лазареваца	децембар	час секције	наставник, ученици
17. Генерална проба за Школско такмичење	децембар	час секције	наставник, ученици
18. Анализа Школског такмичења и вежбе за Општинско такмичење/Смотра позоришта основних школа Лазареваца	децембар	час секције	наставник, ученици
19. Проба рецитатора за Општинско такмичење/Смотра позоришта основних школа Лазареваца	децембар	час секције	наставник, ученици
20. Генерална проба пред наступ за Општинско такмичење	децембар	радионица на Дан позоришта	наставник, ученици
21. Генерална проба пред наступ за Општинско такмичење/Смотра позоришта основних школа Лазареваца	децембар	час секције	наставник, ученици

22. Избор и анализа песама за наступ поводом Савиндана	децембар	час секције	наставник, ученици
23. Увежбавање рецитовања за Савиндан	децембар	час секције	наставник, ученици
24. Увежбавање рецитовања за Савиндан	децембар	час секције	наставник, ученици
25. Проба рецитатора за Савиндан	јануар	час секције	наставник, ученици
26. Избор и анализа песама за наступ поводом Савиндана	јануар	час секције	наставник, ученици
27. Увежбавање рецитовања за Савиндан	јануар	час секције	наставник, ученици
28. Увежбавање рецитовања за Савиндан	јануар	час секције	наставник, ученици
29. Вежбе (гест, покрет, мимика)	март	час секције	наставник, ученици
30. Јован Дучић: „Песма жени“ (љубавна песма)	март	час секције	наставник, ученици
31. Милан Ракић: “Мисао“ (рефлексивна песма)	март	час секције	наставник, ученици
32. Анализа песме по избору	април	час секције	наставник, ученици
33. Анализа песме по избору	април	час секције	наставник, ученици
34. Анализа песме по избору	мај	час секције	наставник, ученици
35. Сусрет са локалном глумицом	мај	час секције	наставник, ученици
36. Разматрање извештаја о раду секције	јун	час секције	наставник, ученици

Новинарска секција

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
1. Формирање секције и договор о раду 2. Планирање рада секције на основу идеја ученика	септембар 2022.	састанак	руководилац секције, ученици
3. Читање ранијих радова ученика 4. Упознавање са функционалним стилима и проналажење примера за сваки стил	октобар 2022.	часови секције (састанак)	руководилац секције, ученици
5. Праћење актуелних догађаја 6. Упознавање са облицима новинарског изражавања (вест, извештај, репортажа) 7. Проналажење и уочавање облика новинарског изражавања у дневним новинама 8. Самостално писање новинског чланка (вест, извештај) 9. Позоришни фестивал – извештавање	новембар 2022.	часови секције (састанак)	руководилац секције, ученици
10. Читање и коментар радова 11-12. Праћење актуелних догађаја 13. Облици новинарског изражавања (интервју и репортажа) 14-15. Интервју са неким од ученика или наставника школе	децембар 2022.	часови секције	руководилац секције, ученици
16. Репортажа са неког актуелног догађаја 17. Читање радова и коментар 18. Анализа догађаја у првом полугодишту	јануар 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици

19. Свети Сава			
20. Анализа рада секције у првом полугодишту	фебруар 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици
21. Праћење актуелних догађаја			
22. Читање радова и коментар	март 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици
23-24. Рад на фејсбук страници школе			
25. Праћење актуелних догађаја			
26. Анализирање новинарских чланака у штампаним и електронским медијима	април 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици
27. Сарадња са другим школама (посета)			
28. Читање радова и коментар			
29-30. Праћење актуелних догађаја	мај 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици
31-32. Дан школе			
33-34. Читање радова и коментар			
35. Анализа рада секције	јун 2023.	часови секције	руководилац секције, ученици
36. Анкета			

Математичка секција

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
Математичке занимљивости	септембар	- решавање припремљених задатака - предавање - практичне вежбе - радионице	наставник, ученици
Математичке занимљивости	октобар		наставник, ученици
Математичке занимљивости	октобар		наставник, ученици
Златни пресек	новембар		наставник, ученици
Познати математичари	новембар		наставник, ученици
Познати математичари	новембар		наставник, ученици
Математичке новогодишње честитке	децембар		наставник, ученици
Математичке новогодишње честитке	децембар		наставник, ученици
Математичке игрице	јануар		наставник, ученици
Математичке игрице	фебруар		наставник, ученици
Чудесан број ПИ	март		наставник, ученици
Дан броја ПИ	март		наставник, ученици
Дан броја ПИ	март		наставник, ученици
Математичке и логичке занимљивости	април		наставник, ученици
Математичке и логичке занимљивости	април		наставник, ученици
Мај месец математике	мај		наставник, ученици
Мај месец математике	мај		наставник, ученици
Мај месец математике	мај		наставник, ученици

Програм спортске секције 1

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
Техника трчања, ниски и високи старт	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника трчања, ниски и високи старт	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника трчања средњих и дугих стаза	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника истрајног трчања	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника штафетног трчања, примопредаја штафетне палице	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника скока увис	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника бацања кугле	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Техника скока удаљ	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање трчања на 100 m	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање трчања на 300 m	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање трчања на 600 и 800 m	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање скока у вис	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање скока у даљ, трчање	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање бацања кугле, скока у даљ, скока у вис	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање штафете 4 пута 100 m	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Увежбавање трчања на 100 m	прво полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одбојка – дечаци, девојчице	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одбијање и додавање лопте прстима и чекићем у пару и тројкама	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одбијање и додавање лопте преко мреже	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Тенис сервис	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра преко мреже у три контакта	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Дизање лопте, смечирање преко	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици

мреже			ученици
Смеч сервис пријем	друго полугодиште	практично вежбање	руководилац секције, ученици

Програм спортске секције 2

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
Формирање секције	септембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Додавање лопте са две руке (техника избачаја)	септембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Кретање после сваког додавања	септембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Промена правца и брзине кретања	септембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Постављање у одбрамбени став	септембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Вођење лопте у месту и кретању	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Трчање – откривање	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Вођење лопте, заустављање, додавање са две и једном руком	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Пивотирање, заштита лопте и ослобађање за додавање и полазак у дриблинг	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Додавање лопте са једном руком, директно и од тла	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра 3:3; 5:5	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра – утакмица	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Померање играча у одбрани	октобар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Постављање зона – човек	новембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Кретање играча у одбрани	новембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Финта додавања, шута и улаз до краја – двокорак	новембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра после финте	новембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Пивотирање и продор на кош	децембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра 2:2 преко целог терена	децембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици

Игра 3:2 преко целог терена	децембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра на пола терена и на целом терену	децембар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Учешће на турнирима	јануар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Крис – крос	фебруар	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра 5:5, преко целог терена уз суђење	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Контра напад са два и више играча	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Контра уз одбрану	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одигравање пријатељских утакмица	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Организовање турнира смена против смене и по одељењима	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одигравање и организовање турнира међу школама	април	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Стони тенис: додавање – пребацивање лоптице лагано	мај	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Сервирање и кретање при сервису	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одигравање 1:1	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одигравање 1:1	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Одигравање у паровима	март	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Игра у пару	март.	практично вежбање	руководилац секције, ученици
Школски турнир у стоном тенису	јун	практично вежбање	руководилац секције, ученици

Програм спортске секције 3

Активности/теме	Време реализације	Начин реализације	Носиоци реализације
1. Окупљање и договор о раду секције	септембар	састанак	наставник, ученици
2. Провера о нивоу знања и селектирање	септембар	практично вежбање	наставник, ученици
3. Основни рукометни став	септембар	практично вежбање	наставник, ученици

4. Основно кретање у одбрани и нападу	септембар	практично вежбање	наставник, ученици
5. Основно кретање у одбрани и нападу	октобар	практично вежбање	наставник, ученици
6. Кретање у напад без лопте	октобар	практично вежбање	наставник, ученици
7. Држање лопте	октобар	практично вежбање	наставник, ученици
8. Хватање лопте	октобар	практично вежбање	наставник, ученици
9. Хватање котрљајућих лопти	октобар	практично вежбање	наставник, ученици
10. Додавање лопте	новембар	практично вежбање	наставник, ученици
11. Шутирање на гол: шасе, чеони и шут из кретања	новембар	практично вежбање	наставник, ученици
12. Шутирање на гол: шасе, чеони и шут из кретања	новембар	практично вежбање	наставник, ученици
13. Скок шут у даљ и скок шут у вис	новембар	практично вежбање	наставник, ученици
14. Скок шут у даљ и скок шут у вис	децембар	практично вежбање	наставник, ученици
15. Ерет, лоб шут и шут у паду	децембар	практично вежбање	наставник, ученици
16. Вођење лопте и финтирање	децембар	практично вежбање	наставник, ученици
17. Вођење лопте и финтирање	децембар	практично вежбање	наставник, ученици
18. Систем зона (принцип ширине, дубине и густине)	јануар	практично вежбање	наставник, ученици
19. Зона 6:0	јануар	практично вежбање	наставник, ученици
20. Зона 5:1	јануар	практично вежбање	наставник, ученици
21. Зона 3:2:1	јануар	практично вежбање	наставник, ученици
22. Човек више у нападу	фебруар	практично вежбање	наставник, ученици
23. Човек више у нападу	фебруар	практично вежбање	наставник, ученици
24. Човек мање у одбрани	март	практично вежбање	наставник, ученици
25. Техника голмана	март	практично вежбање	наставник, ученици
26. Техника голмана	март	практично вежбање	наставник, ученици
27. Игра са применом стеченог знања	март	практично вежбање	наставник, ученици

28. Игра са применом стеченог знања	април	практично вежбање	наставник, ученици
29. Игра са применом стеченог знања	април	практично вежбање	наставник, ученици
30. Одељењска такмичења	април	практично вежбање	наставник, ученици
31. Одељењска такмичења	мај	практично вежбање	наставник, ученици
32. Одељењска такмичења	мај	практично вежбање	наставник, ученици
33. Одељењска такмичења	мај	практично вежбање	наставник, ученици
34. Одељењска такмичења	мај	практично вежбање	наставник, ученици
35. Одељењска такмичења	јун	практично вежбање	наставник, ученици
36. Анализа успешности	јун	практично вежбање	наставник, ученици

Хор

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
септембар	– Провера музичких способности (осећај за ритам и слух-интонирање различитих тонских висина) – Формирање хора – Упознавање са начином рада и одабир композиција – Програм за прославу Дана школе према изабраној теми	састанак секције, куцање или тапшање лакших ритмичких модела, интонирање различитих тонских висина	предметни наставник, наставници српског језика и књижевности, наставник верске наставе, ученици
октобар	– „Химна Светом Сави“, Корнелије Станковић – „Негујмо српски језик“, Леонтина Вукомановић	састанак секције, распевавање и извођење техничких вежби – вокализа, анализа литерарног текста, вежбе дикције и интонације	предметни наставник, ученици
новембар	– „Песма о азбуци“ – „Анђели певају“, Милан Ђурђевић	састанак секције, распевавање и извођење вокализа, анализа литерарног текста, вежбе дикције и интонације, инструментална	предметни наставник, ученици

		пратња наставника	
децембар	– „Пастир Хиландара“, Драгана Михајловић Бокан – „Негујмо српски језик“, Леонтина Вукомановић	састанак секције, распевавање и извођење вокализа, анализа литерарног текста, вежбе дикције и интонације, фино нијансирање и изражајно певање, свирање на дечијим инструментима, инструментална пратња наставника	предметни наставник, ученици
јануар	– Програм за прославу Савиндана – Наступ хора и оркестра на приредби поводом прославе Савиндана	састанак секције, распевавање и извођење вокализа, вежбе дикције и интонације, фино нијансирање и изражајно певање, свирање на дечијим инструментима, инструментална праатња наставника, генерална проба, приредба	предметни наставник, наставници српског језика и књижевности, наставник верске наставе, ученици, бивши ученици - гимназијалци
фебруар	– Програм за прославу Дана школе према изабраној теми	састанак секције, распевавање и извођење вокализа, анализа литерарног и нотног текста, инструменталана пратња наставника	предметни наставник, ученици
март	– Обележавање Међународног дана вода	састанак секције, распевевање и извођење вокализа, анализа литерарног и нотног текста, вежбе дикције и интонације, фино нијансирање и изражајно певање, тематска активност, презентовање припремљеног материјала, свирање на стакленим предметима (чаше, флаше и тегле)	предметни наставник, наставници српског језика и књижевности, наставник верске наставе, ученици

април	– Извођење песама по избору ученика	састанак секције, вокално извођење „a cappella“ композиција по избору ученика који то желе, фино нијансирање и изражајно певање	Предметни наставник, ученици
мај	– Извођење песама по избору ученика	састанак секције, вокално извођење „a cappella“ композиција по избору ученика који то желе, фино нијансирање и изражајно певање	предметни наставник, ученици
јун	– Извођење песама по избору ученика – Шта смо радили и певали у овој школској години – Анализа и предлози за унапређење рада у наредној школској години	састанак секције, вокално извођење „a cappella“ композиција по избору ученика који то желе, фино нијансирање и изражајно певање	предметни наставник, ученици